

Fjölbrautaskóli
Suðurlands
Haust 2026

KYNJ2GR05

Kynjafræði - grunnur

Kennari	Eva Dögg Jafetsdóttir (EDJ) evadogg@fsu.is
---------	--

Áfangalýsing:

Grunnáfangi í kynjafræði. Í áfanganum kynnast nemendur kenningum og hugtökum tengdum kynjafræði, jafnrétti, lýðræði, mannréttindum og sjálfsmynd. Teknar eru fyrir birtingamyndir og staðalmyndir kynjanna í fortíð og nútíð og mikilvægi jafnræðis meðal borgara í lýðræðissamfélögum nútímans. Farið er yfir sögu jafnréttisbaráttunnar og aðaláherslum hvernar bylgju. Fjallað er um stöðu kynjanna á hinum ýmsu sviðum samfélagsins, greint hvort staðan sé ójöfn og hvort þörf sé fyrir breytingar. Fjallað er um kynjaðar hugmyndir og orðnotkun og tvíkynhyggju. Farið er ofan í tengsl sjálfsmyndar við viðhorf til staðalmynda kynjanna. Nemendur fá þjálfun í að beita kynjagleraugum á mismunandi málefni samfélags.

Undanfari: Enginn

Þekkingarviðmið:

Nemandi skal hafa aflað sér þekkingar og skilnings á:

- grundvallarhugtökum kynjafræðinnar,
- stöðu og viðhorfum til kynjanna í samfélaginu,
- sögu jafnréttisbaráttunnar,
- stöðu og réttindabaráttu ýmissa jaðarhópa hér heima og erlendis,
- áhrif sjálfsmyndar á viðhorf.

Leikniviðmið:

Nemandi skal hafa öðlast leikni í að:

- Beita hugtökunum; kynjagleraugu, jafnrétti, lýðræði, mannréttindi og sjálfsmynd í ræðu og riti,
- taka þátt í umræðum um algeng álitamál sem tilheyra kynjafræðinni
- greina stöðu og staðalmyndir kynjanna úr fjölbreyttum miðlum og sviðum.

Hæfniviðmið:

Nemandi skal geta hagnýtt þá þekkingu og leikni sem hann hefur aflað sér til að:

- líta á samfélagið út frá sjónarhorni kyns og kynferðis með gagnrýnum augum
- mynda sér skoðun og gera grein fyrir henni með tilliti til kenninga kynjafræðinnar og hugtaka hennar
- geta tjáð sig í ræðu og riti um samfélagsleg álitamál

Námsmat:

Símat jafnt og þétt yfir önnina. Sjá nánar neðst á næstu síðu.

Námsefni:

Kynjafræði fyrir byrjendur – raðbók <https://kynjafraedi.vefbok.forlagid.is/>, annað efni frá kennara.

Áætlun um yfirferð og verkefnaskil:

Dagsetning	Námsefni og viðfangsefni	Próf og verkefni
Vika 1 18.-21. ágúst	Kynning og upphaf áfanga	Kennsla hefst 19. ágúst
Vika 2 24.-28. ágúst	Kaflí 1. Hvað er kynjafræði og hvers vegna. Grunnhugmyndir. Kynjað tungumál, kynhlutverk, kynjakerfið og fleira.	Verkefni
Vika 3 31. ág-4. sept	Kaflí 2. Femínismi	
Vika 4 7. sept-11. sept	Kaflí 2. Feminismi	Verkefni Lotupróf 1
Vika 5 14. Sept-18. sept	Kaflí 3-Karlmennska	Verkefni
Vika 6 21. sept-25. sept	Kaflí 3-Karlmennska	Verkefni
Vika 7 28. Sept-2. okt	Kaflí 4-Hinsegin fræði	Verkefni
Vika 8 5. okt-9. okt	Kaflí 4-Hinsegin fræði	Verkefni Námsmats- og skrapdagur þri. 6.október. Áfangamessa mið. 7. okt.
Vika 9 12. okt-16. okt	Kaflí 4-Hinsegin fræði	Verkefni Lotupróf 2
Vika 10 19. okt-23. okt	Normalisering ofbeldis, minnihlutahópar, réttindabaráttur, hvað hefur áunnist?	Miðannarmat, lokaskil mið 21. október. Haustfrí 22. - 23. október.

Vika 11 26. okt-30. okt	Kaflí 5 Kynin og miðlar Birtingarmyndir og framsetning	
Vika 12 2. nóv-6. nóv	Kaflí 5 Kynin og miðlar Birtingarmyndir og framsetning	Verkefni
Vika 13 9. nóv-13. nóv	Kaflí 6. Kynlífsmenning, kynfrelsi, og kynbundið ofbeldi	
Vika 14 16. nóv-20. nóv	Kaflí 6. Kynlífsmenning, kynfrelsi, og kynbundið ofbeldi	
Vika 15 23. nóv-27. nóv	Vettvangsheimsókn/Vinna í lokaverkefnum	
Vika 16 30. nóv-4. des	Klára lokaverkefni og kynningar á lokaverkefnum	Lotupróf 3
Vika 17 7. des-10. des	Skraptími Takk fyrir önnina	Síðasti kennsludagur: fím. 10. des

Fyrirkomulag námsmats:

Námsþáttur	Lýsing á námsmati	Vægi
Verkefni	Ýmis verkefni; skilaverkefni og virkni verkefni	55%
Lotupróf	Samtals 3 lotupróf á önninni.	15%
Lokaverkefni	Lokaverkefni – einstaklings/hóp	20%
Þátttaka og samskipti	Þátttaka í tímum, umræða og virkni. Samskipti við kennara	10%

Sérreglur áfangans:

- Ekki er ætlast til að snjalltæki séu notuð til afþreyinga og **bannað er að taka upp hljóð og mynd í stofunni** nema með leyfi. Ef snjalltæki eru notuð öðruvísi en með samþykki kennara getur það þýtt F fyrir kennslustundina.
- Gert er ráð fyrir að nemandi skili öllum verkefnum. Skil, virkni og mæting er hluti af lokaekinn.
- Nemendur verða að ná að lágmarki 4,5 að meðaltali í lotu/kaflaprófum. Nemendur verða að skila lokaverkefninu. Verkefnaskil geta aðeins bæst ofan á þá einkunn. Sein skil á verkefnum geta lækkað einkunn.
- Allir bera ábyrgð á eigin námi í samræmi við kröfur áfangans.
- Nemendur með opin vottorð er skylt að vera í nánnum samskiptum við kennara og skila virkni verkefnum í samráði við kennara á móti mætingu í tíma.
- Kennari má ekki gefa leyfi í tíma.
- Gervigreind: Nemendur skulu taka það fram í verkefnum sé gervigreind notuð. Skýrar heimildir eru hjá háskólum um notkun gervigreindar og félagsvísindadeildin styðst við þær sem ramma.

- i. Í fyrsta lagi þarf að vísa í gervigreindina sem heimild, alveg sama hversu lítið verkefnið er. Ef hún er notuð þarf að vísa í hana.
- ii. Kennari áskilur sér rétt til að óska eftir munnlegri skýringu frá nemanda ef notkun gervigreindar stenst ekki þessi viðmið, nemandi þarf að geta sýnt fram á samtalið við gervigreindina sé þess óskað. Ef það er ekki hægt þegar þess er óskað þá hefur kennari rétt á að gefa 0 fyrir tiltekin skil.
- iii. Kennari áskilur sér líka rétt til að draga niður fyrir verkefnaskil þar sem grunur er á notkun gervigreindar en ekki farið eftir þessum viðmiðum.

Kennsluáætlun er sett fram með fyrirvara um breytingar.

EDJ – evadogg@fsu.is